

یادداشت روز

سیدصادق غفوریان

info@khorasannews.com

حقابه هیرمند؛ اینک وقت اهرم های فشار

موزه امروز «شهر سوخته» در ۵۵ کیلومتری زابل، از تمدن پنج هزار ساله در حاشیه هامون حکایت دارد؛ تمدنی که به واسطه آب و آبادانی پیرامونی هامون شکل گرفته است؛ اما حالا حدود دو دهه است که از آب و آبادانی در اطراف هامون خبری نیست. هیچ وقت از یاد نمی برم سفری را که چندی قبل به شهرستان زابل داشتم. در مسیر زابل، گرد و غبار ناشی از خشکی هامون اجازه نمی داد شبیه های اتومبیل را پایین بکشم. ما مهمان خانه ای عزیز در زابل بودیم؛ صاحبخانه حیاط خانه با صفایش را آب و جارو کرده بود تا مهمانانش را به حیاطی خاکی استقبال نکند...

خانه های پر از خاک فقط یکی از دردهای اهالی این منطقه است که در فصل هایی از سال، خلق مردم و راه نفس هایشان را تنگ می کند. کشاورزی و دامداری های تعطیل شده، از میان رفتن صداها شغل مرتبط با هامون پر آب، مهاجرت به دیگر شهرها و این قبیل موارد، بخشی دیگر از غصه های تلخ سیستان و بلوچستان در تمامی این دو دهه قطع حقابه هیرمندو خشکی هامون است.

■ ماجرای حقابه قانونی ایران از هیرمند چیست؟

هیرمنديا هلمند از بزرگ‌ترین رودخانه‌های منطقه آسیایست که از رشته کوه هندو کنش در غرب کابل سرچشمه می‌گیرد و پس از طی مسافت ۱۱۰۰ کیلومتر به تالاب هامون که دریاچه‌ای مشترک میان ایران و افغانستان است، وارد می‌شود. بر اساس قانون های بین‌المللی، حقابه‌ها و مسیر رودخانه‌ها حق قانونی پایین دست‌هاست و بر همین اساس نیز در ۱۰ مرداد ۱۳۵۲ معاهده‌ای میان دو کشور ایران و افغانستان منعقد و طرف افغانستانی متعهد به پرداخت منظم سالانه ۸۲۰ میلیون مترمکعب حقابه هیرمند شده است؛ حقی که در دو دهه گذشته توسط دولت‌ها و حکام مستقر در افغانستان دیده‌انگاشته و منجر به نابودی بخش وسیعی از ۳۸۰ هزار هکتار بخش ایرانی تالاب هامون، طبیعت، حیات و زندگی مردمان سیستان و بلوچستان شده‌است.

■ گذشت ۲ دهه و ۲ مدل دیپلماسی طی دو دهه گذشته که حقابه هیرمند در مقطعی با نوسان و به دنبال آن با قطع کامل همراه شد، دیپلماسی آبی ما در برابر طرف افغانستانی، همراه با فراز و نشیب پیگیری شده‌ است. در یک نگاه کلی می‌توان، دو مدل دیپلماسی منفعل و فعال را برای این دو دهه توسط «مدعی حقابه» یعنی ایران، متصور شد.

البته که بخش اعظمی از این مدت را مدل سکوت و انفعال فراگرفت و سکوت و «رعایت ملاحظات» در برابر همسایه، آن قدر طولانی و فرسایشی شد که تشنگی، سرانجام امان منطقه سیستان را برید اما از حق نباید گذشت که در دولت و مجلس کنونی شرایط تا حدود زیادی متفاوت از گذشته دنبال شده‌است. به‌ویژه نمایندگان استان سیستان و بلوچستان که خود را وامدار مردمانی بزرگ و اصیل اما زخم‌خورده از خشکی هامون می‌دیدند، از ابتدای دوره، تلاش برای تصویب قانون (انتقال آب دریای عمان به سیستان و بلوچستان) و تحریک دستگاه دیپلماسی برای رایزنی در امر حقابه از همسایه، تمام هشتان را به کار گرفتند و اگرچه فرصت‌های متعددی در این سال‌ها در پیگیری حق منطقه، از دست‌رفته‌است اما حالا همه شاهدیم که به‌ویژه با ورود مستقیم رئیس‌جمهور به این چالش، در نقطه‌ فعالی از «دیپلماسی حقابه» قرار گرفته‌ایم.

■ **اجازه فرصت‌سوزی بیشتر ندهیم** امروز ابعاد و چالش‌های موجود در نبرد اختن حقابه هیرمند بر همگان روشن است. تصاویر جدید ماهواره خیام مبنی بر موجودیت آب در سد کجکی و بندهای میانی و راه‌سازی شیفتن آمیز آب به مسیرهای فرعی غیر از مسیر پایین‌دست و طرف ایران، وجود زیادی از رویگرد «عدم همکاری» و متعهد نبودن طرف افغانستانی به تشنگی مردم، قرارداد فیما بین و معاهدات بین‌المللی حکایت‌دارد.

بی شک همان‌طور که جمهوری اسلامی ایران در اسفند ۱۴۰۱ با اتخاذ رویکرد تعامل و برادری، حسن‌نیت خود را نشان داد و سفارتخانه افغانستان در تهران را به هیئت حاکمه کابل تحویل داد، این انتظار می‌رود که طرف افغانستانی نیز قدرشناس فرصت‌های متعدد اقتصادی، اجتماعی و سیاسی که از تهران نصیب کابل شده‌است، باشد. با توجه به شرایط چند ساله اخیر بحران «زندگی» که در سیستان و بلوچستان پدید آمده، دیگر جای هیچ فرصت‌سوزی باقی نمانده و لازم است وجوه «اخطار» آیت‌ا... رئیس، در مقام عمل و اقدامات ملموس و اثربخش عملیاتی شود.

■ واینک اهرم‌های فشار

همان‌طور که وزیر امور خارجه نیز روز پنج‌شنبه گذشته تصریح کرد، «اگر لازم باشد از ابزار فشار برای وادار کردن آن بخش از هیئت حاکمه افغانستان که با اعطای حقابه ایران همکاری نکنند، استفاده خواهد شد»، به‌طور قطع، مسئله حق قانونی حقابه ایران از رودخانه هیرمند، موضوعی پیچیده‌تر از چالش‌های کلان سیاسی با برخی کشور‌های بزرگ منطقه نیست که حل‌شدنی نباشد، چه‌بسا برخی از آن‌ها حل‌شد اما اگر موضوع حقابه حل‌نشود، حتماً گریه در روش دیپلماسی ما وجود دارد و گزینه نباید منتظر وعده‌های سر‌خرمن همسایه بمانیم. پس پیشنهاد می‌کنیم، از ابزارهایی که در دست داریم به موقع و بدون فرصت‌سوزی بیشتر بهره‌بریم.

آبگیری بزرگ‌ترین سد مخزنی سیستان و بلوچستان با دستور رئیس‌جمهور

سید ابراهیم رئیسی، پنج‌شنبه هفته گذشته به استان سیستان و بلوچستان سفر کرد، سفری متفاوت با دوره‌های قبل که هدف اصلی آن پیگیری مصوبات گذشته و ارزیابی میزان پیشرفت پروژه‌های سواحل مکران بود. رئیس‌جمهور در سفر به جنوب سیستان و بلوچستان پروژه خط ۱۳۲ کیلولت از بخش پلان چابهار به جیوئی پاکستان به ارزش ۲ هزار و ۲۵۰ میلیون ریال از چابهار به پاکستان را با حضور نخست‌وزیر این کشور افتتاح کرد. طول این خط ۱۰۰ کیلومتر مدار است که طی ۱۸ ماه تکمیل‌شده و در زمان کاهش نیاز مصرف برق در کشور، برق به پاکستان صادر و در زمان کمبود برق از این کشور وارد می‌شود و مهم‌ترین هدف آن ایجاد زیرساخت به منظور افزایش صادرات برق به ظرفیت ۱۰۰ مگاوات به کشور پاکستان و ایجاد درآمد ارزی برای کشور است.

■ آبگیری سدی ۳۴۳ میلیون متر مکعب حجم کل مخزن

همچنین با حضور رئیس‌جمهور سد کهیر کنارک به عنوان بزرگ‌ترین سد مخزنی استان سیستان و بلوچستان با ۳۴۳ میلیون متر مکعب حجم کل مخزن به ارتفاع ۵۵ متر که عملیات اجرایی آن با هدف تأمین آب برای صنعت، کشاورزی، آشامیدنی و محیط زیست، از سال ۸۹ در شهرستان کنارک با میزان سرمایه‌گذاری ۵۴۲ میلیارد تومان آغاز شده بود، آبگیری شد. بر اساس اعلام

مفروش شدن آستان حضرت معصومه(س) با ۱۶۲ فرش دست‌باف اهدایی از آستان حضرت رضا(ع)

در آستانه سالروز ولادت باسعادت حضرت معصومه‌سلام. ۱۶۲۰۰۰ تخته فرش نفیس بافته شده توسط شرکت فرش آستان قدس رضوی، به‌عنوان تحفه برادر به مناسبت تولد خواهر، از حرم مطهر رضوی به حرم کریمه اهل بیت سلام... اهداشد.

به گزارش آستان‌نبوز، پیرو دستور تولید آستان قدس رضوی مبنی بر برنامه‌ریزی اقدامات ویژه در دهه کرامت، از دو سال قبل بافت و اهدای فرش‌های نفیس برای مفروش کردن بخشی از حرم کریمه اهل بیت سلام... به‌عنوان یکی از برنامه‌ها در دستور کار قرار گرفت و مقرر شد در آستانه دهه کرامت به‌عنوان تحفه و هدیه‌ای از طرف برادر ایشان تقدیم آستان مبارک قم‌شود.

واحد صفحه‌آرایی روزنامه خراسان سفارش می‌پذیرد

۰۵۱۳۷۰۰۹۳۹۰ ☎ layout@khorasannews.com ✉

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

گروه صنعتی ساین

</